

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2
IM. GEN. TADEUSZA KUTRZEBY W GOSTYNIU**

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO**

Spis treści

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW	3
Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności	3
Zasady ustalania ocen	3
Zasady pisania zaległych prac kontrolnych w przypadku nieobecności ucznia	4
Tryb poprawiania ocen bieżących.....	4
Zasady ustalenia oceny śródrocznej i rocznej	4
WARUNKI I TRYB OTRZYMANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ	5
WYMAGANIA EDUKACYJNE niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii i społeczeństwa, wynikające z realizowanego przez nauczycieli programu nauczania.....	7
WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII I SPOŁECZEŃSTWA – KLASA 6.....	7

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności

Przedmiotowy system oceniania przewiduje kontrolę następujących form pracy ucznia: prace klasowe, sprawdziany, odpowiedzi ustne i pisemne (kartkówki), zadania domowe, obserwacja aktywności na lekcjach.

Po zakończeniu każdego działu lub jego części przewiduje się przeprowadzenie pracy klasowej lub sprawdzianu.

Kartkówki to odpowiedzi pisemne z bieżących, typowych zagadnień i wiadomości podstawowych obejmujących zagadnienia z trzech ostatnich lekcji.

Zasady ustalania ocen

Wszystkie prace pisemne są punktowane, a ocena jest ustalana wg następujących zasad:

Prace klasowe i sprawdziany:

- celujący – 100%
- bardzo dobry – od 90%
- dobry – od 70%
- dostateczny – od 50%
- dopuszczający – od 35%
- niedostateczny – poniżej 35% punktów możliwych do zdobycia.

Kartkówki:

- bardzo dobry – od 90%–100%
- dobry – od 70%
- dostateczny – od 50%
- dopuszczający – od 35%
- niedostateczny – poniżej 35% punktów możliwych do zdobycia.

Ocenianie bieżące

W ocenianiu bieżącym używa się ocen w skali 1-6; znaków „plus i minus”; znakiem „bz” zaznacza się nieterminowość wykonywania zadań domowych, znakiem „np” brak przyborów niezbędnych do pracy na lekcji. Trzy znaki (3 x bz, 3 x np) są zamieniane na ocenę niedostateczną.

Zasady pisania zaległych prac kontrolnych w przypadku nieobecności ucznia

W przypadku nieobecności, w terminie ustalonym z nauczycielem, uczeń pisze pracę klasową (sprawdzian). W szczególnych przypadkach nauczyciel może nie wymagać od ucznia obowiązku napisania pracy klasowej lub sprawdzianu.

Uczeń, który z przyczyn nieusprawiedliwionych opuścił pracę pisemną lub jest nieobecny tylko w dniu, w którym jest praca pisemna, pisze ją w terminie wskazanym przez nauczyciela.

W ocenianiu uwzględnia się zalecenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, innych poradni specjalistycznych a także indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia.

Tryb poprawiania ocen bieżących

Uczeń ma możliwość poprawienia każdej oceny z prac klasowych i sprawdzianów w terminie dwóch tygodni od oddania. Ocenę odnotowuje się w dzienniku. Uczeń poprawia w terminie ustalonym z nauczycielem.

Zasady ustalenia oceny śródrocznej i rocznej

Ocenę ustala się na podstawie ocen bieżących, ze szczególnym uwzględnieniem ocen za prace klasowe i sprawdziany.

Klasyfikacja śródroczna podsumowuje osiągnięcia edukacyjne ucznia w I półroczu, roczna w danym roku szkolnym. Ocena roczna może różnić się o jeden stopień od oceny przewidywanej w przypadku gdy uczeń w okresie od ustalenia przewidywanej oceny do wystawienia oceny rocznej otrzyma oceny bieżące, które umożliwiają mu uzyskanie wyższej (niższej) oceny niż przewidywana.

WARUNKI I TRYB OTRZYMANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

I. Warunki otrzymania

1. Rodzice ucznia w terminie 7 dni od powiadomienia o ocenie przewidywanej składają do nauczyciela uczącego pisemne podanie wyrażające chęć poprawy tej oceny.
2. Uczeń uzyskuje ocenę wyższą niż przewidywana, jeżeli w ustalonym terminie przystąpi do pisemnego sprawdzianu oraz otrzyma co najmniej 80% punktów możliwych do uzyskania na tę ocenę.
3. Warunkiem przystąpienia do ww. sprawdzianu jest napisanie wszystkich przewidzianych na dany rok szkolny prac klasowych i sprawdzianów.

II. Tryb otrzymania

1. Określenie zakresu wiadomości i umiejętności:
 - A. uczeń pisze sprawdzian na ocenę, o którą się ubiega; stopień trudności sprawdzianu odpowiada wymaganiom edukacyjnym na ocenę, o którą się uczeń ubiega;
 - B. jeśli ocena śródroczna jest oceną, o którą się uczeń ubiega, sprawdzian obejmuje wiadomości i umiejętności z zakresu II półrocza;
 - C. jeśli ocena śródroczna jest niższa od oceny, o którą się ubiega uczeń, sprawdzian obejmuje wiadomości i umiejętności z całego roku (w takim przypadku uczeń pisze dwa sprawdziany – odpowiednio za I i II półrocze).
2. Ustalenie terminu sprawdzianu:
 - A. sprawdzian przeprowadza się w terminie najpóźniej do końca tygodnia poprzedzającego tydzień ustalenia oceny rocznej;
 - B. o terminie sprawdzianu nauczyciel uczący zawiadamia ucznia i jego rodziców poprzez dziennik elektroniczny.
3. Przeprowadzenie sprawdzianu.
4. Powiadomienia ucznia i jego rodziców o wyniku sprawdzianu:
 - A. powiadomienia dokonuje nauczyciel uczący poprzez dziennik elektroniczny;
 - B. na wniosek ucznia lub jego rodziców sprawdzona i oceniona praca jest udostępniona do wglądu na terenie szkoły.
5. Dokumentację związaną z podwyższeniem oceny przechowuje się w dokumentacji procesu nauczania.

III. Niespełnienie przez ucznia warunków określonych w punktach I i II oraz wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania wyższej oceny klasyfikacyjnej niż przewidywana skutkuje pozostawieniem oceny przewidywanej.

**WYMAGANIA EDUKACYJNE niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych
śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii i społeczeństwa, wynikające
z realizowanego przez nauczycieli programu nauczania**

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII I SPOŁECZEŃSTWA – KLASA 6	
OCENA 2	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, że „Mazurek Dąbrowskiego” jest jednym z polskich symboli narodowych – podaje datę wybuchu powstania listopadowego – podaje datę wybuchu powstania styczniowego i określa czas trwania tego zrywu – przedstawia cele, jakie przyświecały powstańcom listopadowym i styczniowym – zaznacza na osi czasu daty: 1795, 1797, 1807 – zaznacza na osi czasu okresy trwania powstań: listopadowego i styczniowego – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rusyfikacja, germanizacja</i> – omawia zasługi Bolesława Prusa, Henryka Sienkiewicza, Stanisława Wyspiańskiego, Jana Matejki, Stanisława Moniuszki oraz Heleny Modrzejewskiej dla rozwoju polskiej kultury – podaje daty wybuchu I wojny światowej i jej zakończenia – omawia zasługi postaci, które przyczyniły się do odzyskania przez Polskę niepodległości: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego – wskazuje, które wydarzenie z historii Polski upamiętnia się podczas Narodowego Święta Niepodległości – zna oficjalną nazwę państwa polskiego w latach 1918–1939 – zaznacza na osi czasu daty: 1914, 1918 – zaznacza na osi czasu datę 11 listopada 1918 roku – wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej oraz wymienia jej sąsiadów – rozwija skrót <i>ZSRR</i> – omawia metody sprawowania władzy, które stosował Józef Stalin – wie, kim był Adolf Hitler i jakie były jego poglądy – zaznacza na osi czasu datę podpisania traktatu wersalskiego – zaznacza na osi czasu daty: 1922, 1932 – zaznacza na osi czasu datę 23 sierpnia 1939 roku – podaje daty wybuchu II wojny światowej oraz ataku ZSRR na Polskę – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Polskie Państwo Podziemne, Armia Krajowa, powstanie warszawskie, sabotaż, mały sabotaż</i> – rozwija skrót <i>AK</i> – umieszcza na osi czasu daty: 1 września 1939 roku, 17 września 1939 roku – wskazuje na mapie państwa, które dokonały agresji na Polskę we wrześniu 1939 roku – zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania warszawskiego – wie, co oznacza skrót <i>PRL</i> – wskazuje wady i zalety życia w Polsce czasów komunistycznych – rozumie termin <i>opozycja demokratyczna</i> – wskazuje na mapie granice Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i wymienia jej sąsiadów – określa, od kiedy państwo polskie jest nazywane III Rzeczpospolitą – podaje oficjalną nazwę państwa polskiego – określa rodzinę jako podstawową grupę społeczną – wymienia uczniowskie prawa i obowiązki – wskazuje pracę jako jedną z podstawowych form działalności człowieka – wyjaśnia znaczenie terminu <i>Unia Europejska</i> – zaznacza na osi czasu daty: 4 czerwca 1989 roku, 1990 rok, 2 kwietnia 1997 roku – odnajduje na mapie państwa sąsiadujące z Polską oraz województwo, w którym mieszka – rozpoznaje symbole Unii Europejskiej: flagę i hymn („Ode do radości”) – umieszcza na osi czasu datę wstąpienia Polski do Unii Europejskiej – wymienia nowoczesne środki transportu – wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z mediów elektronicznych – omawia podstawowe problemy krajów Trzeciego Świata – zaznacza na osi czasu daty związane z podbojem kosmosu: lata 1961 i 1969 – zaznacza na osi czasu datę ataku terrorystycznego na USA z 11 września 2001 roku.

OCENA

3

Uczeń:

- wymienia wydarzenia z historii Polski, do których nawiązuje tekst „Mazurka Dąbrowskiego”
- wyjaśnia znaczenie terminów: *rewolucja, emigracja*
- wyjaśnia znaczenie terminów: *represje, konfiskata*
- podaje imiona i nazwiska wybitnych Polaków, którzy wyemigrowali po klęsce powstania listopadowego oraz w czasach późniejszych
- wie, czym była Wielka Emigracja
- tłumaczy, na czym polegała walka partyzancka
- podaje przykłady represji zastosowanych wobec Polaków po klęsce powstań narodowych
- wskazuje na mapie miejsca ważniejszych bitew stoczonych w trakcie powstania
- wymienia przyczyny i skutki powstania listopadowego
- omawia na podstawie zebranych informacji zasługi Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza i Heleny Modrzejewskiej dla kultury polskiej
- zna przyczyny wybuchu strajku polskich dzieci we Wrześni
- wyjaśnia znaczenie terminów: *rewolucja przemysłowa, fabryka, manufaktura, maszyna parowa, kolej żelazna, statek parowy, silnik elektryczny, telegraf*
- wymienia dokonania Marii Skłodowskiej-Curie
- zaznacza na osi czasu datę strajku polskich dzieci we Wrześni
- opowiada na podstawie tekstu źródłowego o prześladowaniach polskich uczniów w zaborze rosyjskim
- rozróżnia rzemieślnicze i fabryczne formy produkcji przemysłowej
- pokazuje na mapie najbardziej uprzemysłowione miasta na ziemiach polskich
- wskazuje na mapie świata państwa, do których Polacy najczęściej emigrowali z przyczyn ekonomicznych
- podaje datę Bitwy Warszawskiej
- wyjaśnia znaczenie terminów: *parlament, partia, opozycja*
- odszukuje informacje o zasługach Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego dla państwa polskiego
- porównuje koncepcje Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego dotyczące odzyskania niepodległości przez Polskę
- zaznacza na osi czasu okresy trwania powstania wielkopolskiego i III powstania śląskiego oraz datę Bitwy Warszawskiej
- zaznacza na osi czasu daty: uchwalenia konstytucji marcowej, wyboru Gabriela Narutowicza na prezydenta oraz zamachu majowego
- prezentuje postać Józefa Piłsudskiego
- wyjaśnia znaczenie terminów: *totalitaryzm, propaganda, lagier*
- wymienia żądania wysuwane przez Hitlera wobec Polski pod koniec 1938 roku
- podaje datę zawarcia paktu Ribbentrop-Mołotow i tłumaczy, czego dotyczył ten dokument
- omawia na podstawie tekstu źródłowego, w jaki sposób prześladowano Żydów w nazistowskich Niemczech
- wymienia ważne wydarzenia, które rozegrały się podczas kampanii wrześniowej: obronę półwyspu Westerplatte, obronę Poczty Polskiej w Gdańsku, bitwę nad Bzurą
- wyjaśnia znaczenie terminów: *kampania wrześniowa, wojna totalna, internowanie, Korpus Ochrony Pogranicza*
- podaje miejsca i daty najważniejszych bitew II wojny światowej, w których brały udział polskie formacje wojskowe
- wyjaśnia znaczenie terminów: *kampania wrześniowa, wojna totalna, internowanie, Korpus Ochrony Pogranicza*
- opisuje sytuację Polaków na terenach okupowanych przez III Rzeszę i ZSRR z użyciem terminów: *okupacja, łapanka, getto, robotnicy przymusowi*
- tłumaczy, czym była zbrodnia wołyńska
- podaje datę wybuchu powstania warszawskiego
- wyjaśnia, co wydarzyło się w Katyniu
- opisuje warunki panujące w gettach w czasie II wojny światowej
- wyjaśnia znaczenie terminów: *Holokaust, obóz zagłady, Auschwitz-Birkenau*
- zaznacza na mapie linię podziału ziem polskich między Niemcy a ZSRR
- wymienia przyczyny i skutki klęski Polski w kampanii wrześniowej w 1939 roku

	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, w jaki sposób społeczeństwo polskie walczyło z okupantami - przedstawia przyczyny i skutki wybuchu powstania warszawskiego - wskazuje na mapie największe getta, hitlerowskie obozy koncentracyjne oraz miejsca na Wschodzie, w których zamordowano polskich oficerów - opowiada na podstawie tekstu źródłowego, w jaki sposób ratowano żydowskie dzieci żyjące w gettach - przedstawia okoliczności objęcia władzy w Polsce przez komunistów - opowiada, w jaki sposób polskie społeczeństwo uczestniczyło w powojennej odbudowie kraju - rozwija skróty: <i>PZPR, UB, MO</i> - wyjaśnia, dlaczego rządy panujące w PRL określa się jako dyktaturę partii komunistycznej - wymienia charakterystyczne cechy gospodarki PRL - wyjaśnia znaczenie terminu <i>cenżura</i> - omawia rolę, jaką odegrał Kościół katolicki w okresie PRL - podaje datę wyboru Karola Wojtyły na papieża - prezentuje zasługi Lecha Wałęsy i księdza Jerzego Popiełuszki dla odzyskania przez Polskę suwerenności - podaje datę podpisania porozumień sierpniowych w Gdańsku - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>strajk, stan wojenny</i> - porównuje granice II Rzeczypospolitej z granicami PRL - omawia przyczyny i skutki powstania NSZZ „Solidarność” - wymienia najważniejsze postanowienia Okrągłego Stołu - omawia rolę, jaką odegrał Tadeusz Mazowiecki w okresie przemian w 1989 roku - wyjaśnia, co oznacza termin <i>wolne wybory</i> - określa w przybliżeniu powierzchnię Polski oraz omawia podział administracyjny kraju - zna datę uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - tłumaczy, w jakich dziedzinach życia przejawia się demokratyczny charakter państwa polskiego - wymienia najważniejsze organy władzy państwowej w Polsce: prezydenta RP, premiera i Radę Ministrów, Sejm i Senat, sądy - wyjaśnia znaczenie terminu <i>prawa człowieka</i> - rozumie, w jakim celu powołano urzędy Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka - podaje przykłady grup społecznych - podaje daty powstania Unii Europejskiej oraz wstąpienia Polski do tej organizacji - tłumaczy, co oznaczają terminy: <i>integracja europejska, europejska solidarność</i> - ocenia znaczenie wyborów z 4 czerwca 1989 roku w procesie przemian demokratycznych w Polsce - wskazuje na mapie państwa europejskie, które powstały lub odrodziły się po upadku komunizmu - określa znaczenie pracy w życiu człowieka - zaznacza na osi czasu datę powstania Unii Europejskiej - przedstawia przyczyny i skutki wstąpienia Polski do UE - tłumaczy, co oznacza powiedzenie „świat stał się mniejszy”, oraz wskazuje przyczyny określanego w ten sposób zjawiska - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>podbój kosmosu, lądowanie człowieka na Księżycu, wahadłowiec, sztuczny satelita, nawigacja GPS</i> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>komputer osobisty, Internet, portale społecznościowe</i> - podaje zasady, których powinni przestrzegać użytkownicy Internetu - podaje przykłady działań podejmowanych przez organizacje międzynarodowe w celu pomocy najbiedniejszym krajom - wyjaśnia znaczenie terminu <i>wojna lokalna</i> - omawia na podstawie infografiki pozytywne i negatywne skutki postępu technicznego we współczesnym świecie - na podstawie tekstu źródłowego wymienia skutki niszczenia środowiska naturalnego - tłumaczy, w jaki sposób wykorzystuje się nowoczesne technologie w szkołach - na podstawie tekstu źródłowego podaje zasady bezpiecznego korzystania z Internetu
--	---

<p>OCENA</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> – tłumaczy, dlaczego konflikty należy rozwiązywać drogą dialogu. <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie, w jakim celu powstały Legiony Polskie – tłumaczy, kim był Józef Wybicki – zna najważniejsze wydarzenia z okresu wojny polsko-rosyjskiej w 1831 roku – wymienia wybitnych Polaków żyjących współcześnie na emigracji – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>manifestacja, branka, katorga</i> – wymienia przyczyny manifestacji patriotycznych Polaków w 1861 roku – wie, kim był Romuald Traugutt – określa, dlaczego powstanie listopadowe zakończyło się klęską – opowiada o represjach stosowanych wobec Polaków przez władze carskie po upadku powstań narodowych – charakteryzuje sposób walki w czasie powstania styczniowego – tłumaczy, czym były rugi pruskie – wie, jaką rolę odegrał Michał Drzymała w walce z germanizacją – opisuje warunki pracy w XIX-wiecznej fabryce – podaje przyczyny emigracji zarobkowej Polaków w XIX wieku – wie, w jaki sposób XIX-wieczni robotnicy walczyli o swoje prawa – omawia zasługi Ignacego Łukasiewicza dla rozwoju polskiego przemysłu naftowego – omawia na podstawie zebranych informacji rozwój polskiej kultury pod zaborami – wyjaśnia, na czym polega symboliczne znaczenie postawy Michała Drzymały oraz strajku dzieci we Wrześni – wymienia przyczyny i skutki zastosowania maszyny parowej w przemyśle i transporcie – omawia proces uprzemysłowienia w XIX wieku – rozróżnia emigrację polityczną i zarobkową – charakteryzuje życie w mieście pod koniec XIX stulecia – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>państwa centralne, ententa, traktat wersalski, front</i> – wie, kim byli bolszewicy – wymienia czynniki, które zadecydowały o odzyskaniu niepodległości przez Polskę – wyjaśnia, w jakich okolicznościach Polacy odbudowywali swoje państwo po zakończeniu I wojny światowej – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące sprawy polskiej – omawia proces kształtowania się granic II Rzeczypospolitej oraz wymienia wydarzenia, które zadecydowały o zasięgu terytorialnym Polski – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plebiscyt, Wolne Miasto Gdańsk</i> – tłumaczy, na czym polegał ustrój utrwalony w Polsce przez konstytucję z 1921 roku – wskazuje na wielonarodowy charakter społeczeństwa II Rzeczypospolitej – wymienia mniejszości narodowe i religijne, które zamieszkiwały II Rzeczpospolitą – omawia trudności, z którymi zmagala się odrodzona Rzeczpospolita – odnajduje na mapie państwa centralne oraz kraje należące do ententy – opisuje na podstawie tekstu źródłowego nastroje Polaków w pierwszych dniach wolności – omawia, jak kształtowały się granice Polski w latach 1918–1922, oraz wskazuje na mapie najważniejsze zmiany terytorialne – ocenia znaczenie zwycięstwa w wojnie polsko-bolszewickiej dla odrodzonej Rzeczypospolitej – określa na podstawie mapy, jakie obszary II Rzeczypospolitej zamieszkiwali przedstawiciele poszczególnych mniejszości narodowych i religijnych – opowiada o problemach i sukcesach gospodarczych II Rzeczypospolitej – wymienia najważniejsze zmiany terytorialne, jakie dokonały się w Europie po I wojnie światowej – tłumaczy znaczenie terminów: <i>nazizm, rasizm, obóz koncentracyjny, Hitlerjugend, ograniczenie praw obywatelskich, III Rzesza</i> – rozumie, dlaczego nazistom udało się zdobyć władzę w Niemczech – wyjaśnia, w jaki sposób Adolf Hitler umacniał swoją władzę – wie, dlaczego we współczesnym świecie walczy się z rasizmem – wyjaśnia, w jaki sposób Hitler łamał postanowienia traktatu wersalskiego – rozumie, jakie zagrożenie dla Rzeczypospolitej wynikało z zawarcia przez Niemcy i ZSRR paktu Ribbentrop-Mołotow
-------------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie miejsce podpisania traktatu wersalskiego oraz państwa, które powstały w Europie po I wojnie światowej – ocenia sposób sprawowania władzy przez Józefa Stalina – opisuje na podstawie tekstu źródłowego warunki panujące w łagrach – uzasadnia konieczność walki z rasizmem we współczesnym świecie – wskazuje na mapie państwa, które w okresie międzywojennym padły ofiarą zaborczej polityki nazistowskich Niemiec – tłumaczy na podstawie tekstu źródłowego, jakie było stanowisko Polski wobec żądań, które wysunął Hitler w 1939 roku – wie, kim byli: Władysław Raczkiewicz, gen. Władysław Sikorski, gen. Franciszek Kleeberg, mjr Henryk Dobrzański „Hubal”, Stefan Starzyński – podaje daty ataku III Rzeszy na ZSRR oraz agresji Japonii na Stany Zjednoczone – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>inwazja, państwa osi, alianci, koalicja antyhitlerowska, Pearl Harbor</i> – wyjaśnia, kim byli: gen. Stanisław Sosabowski, gen. Władysław Anders, gen. Stanisław Maczek, gen. Zygmunt Berling – podaje dokładną datę zakończenia II wojny światowej w Europie – podaje datę wybuchu powstania w getcie warszawskim – wie, kim był Janusz Korczak – wyjaśnia, na czym polegała działalność „Żegoty” – omawia zasługi Ireny Sendlerowej – opowiada o przebiegu kampanii wrześniowej – opisuje na podstawie tekstu źródłowego przygotowania Polaków do obrony Grodna przed atakiem Armii Czerwonej – wskazuje na mapie państwa, które padły ofiarą niemieckiej agresji po 1939 roku, oraz kraje będące sojusznikami III Rzeszy – wskazuje na mapie państwa zajęte przez Armię Czerwoną w latach 1944–1945 – omawia udział Polaków w walkach na frontach II wojny światowej – charakteryzuje metody walki, które stosowali Polacy w trakcie powstania warszawskiego – wyjaśnia, w jaki sposób Polacy pomagali Żydom w czasie okupacji – tłumaczy, jakie były skutki przesiedleń ludności w Polsce po zakończeniu II wojny światowej – podaje datę uchwalenia konstytucji PRL – tłumaczy, dlaczego w historii Polski lata 1944–1956 są określane jako „czasy stalinowskie” – wyjaśnia, dlaczego bojowników podziemia niepodległościowego określa się jako Żołnierzy Wyklętych – podaje daty najważniejszych protestów Polaków przeciw władzy komunistycznej w latach 1956, 1970, 1976 i 1980 – wymienia zasługi kardynała Stefana Wyszyńskiego – rozwija skrót <i>SB</i> – opisuje warunki życia Polaków w czasie stanu wojennego – omawia działania opozycji demokratycznej z użyciem określenia <i>walka bez przemocy</i> – wskazuje na mapie państwa europejskie, które w okresie zimnej wojny należały do NATO oraz do Układu Warszawskiego – umieszcza na osi czasu daty powstania PZPR oraz uchwalenia konstytucji PRL – opowiada o społeczeństwie PRL z użyciem terminów: <i>likwidacja analfabetyzmu, awans społeczny, cenzura, ukryte bezrobocie, łamanie praw obywatelskich, propaganda sukcesu</i> – zaznacza na osi czasu daty protestów społecznych w PRL oraz datę wyboru Karola Wojtyły na papieża – tłumaczy, za jaką działalność jest przyznawana Pokojowa Nagroda Nobla, oraz wyjaśnia, dlaczego Lech Wałęsa otrzymał to wyróżnienie – charakteryzuje na podstawie tekstu źródłowego politykę władz komunistycznych wobec opozycji demokratycznej w Polsce – podaje nazwisko pierwszego prezydenta Polski wybranego w wyborach powszechnych – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>konstytucja, wolne media, wolność słowa, opinia publiczna</i> – omawia zadania poszczególnych organów władzy państwowej oraz władz samorządowych
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje, w jaki sposób uczniowie mogą wpływać na organizację życia szkoły - podaje przykłady instytucji, do których można się zwrócić w przypadku łamania praw dziecka - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gospodarka wolnorynkowa, prywatyzacja, bezrobocie</i> - rozumie, że funkcjonowanie społeczeństwa możliwe jest dzięki odpowiedniemu podziałowi pracy - wie, czym są kwalifikacje zawodowe - wymienia skutki emigracji zarobkowej Polaków - przedstawia rolę, jaką w procesie integracji europejskiej odegrał Robert Schuman - określa, ile państw należy do Unii Europejskiej - omawia działania podejmowane przez państwa członkowskie UE w celu integracji gospodarczej, rozwoju regionalnego i ochrony środowiska - przedstawia najważniejsze wydarzenia w procesie integracji Polski z UE - przedstawia przyczyny i skutki obrad Okrągłego Stołu - wskazuje fragmenty Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, które świadczą o demokratycznym charakterze państwa polskiego - wyjaśnia, na czym polegają prawa i obowiązki obywateli RP - tłumaczy, jakie są zadania Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka - wyjaśnia, na czym polegały reformy gospodarcze w Polsce po upadku komunizmu - tłumaczy, na czym polega polityka otwartych granic w Unii Europejskiej - opisuje zmiany, jakie dokonały się w Polsce po przyjęciu do Unii Europejskiej - wymienia korzyści oraz obowiązki i ograniczenia wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej - podaje daty najważniejszych wydarzeń związanych z podbojem kosmosu - wie, kim był Jurij Gagarin - rozumie, czym jest kultura masowa - tłumaczy, dlaczego współczesny świat określa się, jako „globalną wioskę” - dostrzega różnice dzielące współczesny świat na bogatą Północ i biedne Południe - wymienia nazwy organizacji, które niosą pomoc mieszkańcom krajów Trzeciego Świata lub działają w obronie praw człowieka - podaje przykłady problemów, z którymi borykają się dzieci mieszkające w państwach biednego Południa - opowiada o tym, co wydarzyło się w Nowym Jorku 11 września 2001 roku - tłumaczy, jakie działania są podejmowane w celu zapobiegania konfliktom na świecie - ocenia wpływ człowieka na środowisko naturalne - określa wpływ kultury amerykańskiej na życie ludzi na całym świecie - wskazuje na mapie świata obszary, na których odsetek ludzi cierpiących głód jest najwyższy, oraz tereny, na których jest on najniższy - wskazuje na mapie świata regiony, w których wybucha współcześnie najwięcej konfliktów zbrojnych - wyjaśnia na przykładach przyczyny i skutki konfliktów zbrojnych.
<p style="text-align: center;">OCENA</p> <p style="text-align: center;">5</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, czym była rewolucja francuska - prezentuje postać Napoleona Bonapartego - podaje datę powstania Księstwa Warszawskiego - wie, jak zmieniały się granice Księstwa Warszawskiego - wyjaśnia, dlaczego Księstwo Warszawskie przestało istnieć - wie, że podczas powstania listopadowego sejm podjął uchwałę o barwach narodowych - tłumaczy, jakie decyzje dotyczące ziem polskich podjęto na kongresie wiedeńskim - wymienia miejsca najważniejszych bitew stoczonych podczas powstania listopadowego - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>romantyzm, emisariusz</i> - wie, co wydarzyło się w Europie w 1848 roku - tłumaczy na podstawie tekstu źródłowego, na czym polegała rola gen. Jana Henryka Dąbrowskiego w tworzeniu Legionów Polskich - interpretuje tekst „Mazurka Dąbrowskiego” - ocenia, jakie znaczenie dla dążeń niepodległościowych Polaków miała klęska Napoleona w wojnie z państwami zaborczymi - wyjaśnia sens tekstu pieśni „Boże, coś Polskę”

	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o funkcjonowaniu państwa podziemnego w okresie powstania styczniowego – wskazuje na mapie obszary, na których podczas powstania styczniowego toczyły się walki partyzanckie – wymienia sposoby walki Polaków z germanizacją i rusyfikacją – zna zasługi Hipolita Cegielskiego dla rozwoju gospodarczego ziem polskich w XIX wieku – podaje daty: otwarcia pierwszej linii kolejowej, skonstruowania telefonu przez Aleksandra Grahama Bella, wynalezienia żarówki przez Tomasza Edisona – wymienia odkrycia dokonane przez Ludwika Pasteura i Wilhelma Roentgena – porównuje współczesne szkoły z tymi działającymi pod zaborami – porównuje sposoby podróżowania w XIX i XXI wieku – ocenia, które spośród XIX-wiecznych wynalazków wywarły największy wpływ na życie mieszkańców miast – wymienia społeczne i gospodarcze skutki I wojny światowej – wyjaśnia, jakie były zasługi Eugeniusza Kwiatkowskiego dla rozwoju polskiej gospodarki – tłumaczy, jakie znaczenie dla II Rzeczypospolitej miała budowa portu w Gdyni oraz utworzenie Centralnego Okręgu Przemysłowego – wymienia najważniejsze kulturalne i sportowe osiągnięcia II Rzeczypospolitej – wskazuje na mapie Europy obszary, na których toczyły działania wojenne podczas I wojny światowej – rozpoznaje nowe rodzaje broni, które zastosowano w trakcie wojny 1914–1918 – ocenia, jaki wpływ na odzyskanie niepodległości przez Polskę miał wybuch konfliktu między państwami zaborczymi – wymienia przyczyny i skutki zamachu majowego – wskazuje na mapie najważniejsze ośrodki przemysłowe w międzywojennej Polsce – omawia metody kształtowania „nowego człowieka”, które wykorzystywano w Związku Radzieckim i w nazistowskich Niemczech – tłumaczy, kim był Józef Beck – przedstawia Koreę Północną jako przykład współczesnego państwa totalitarnego – umieszcza na osi czasu daty przyłączenia Austrii do III Rzeszy oraz rozbioru Czechosłowacji – ocenia stanowisko polskich władz wobec żądań hitlerowskich Niemiec – tłumaczy, w jaki sposób współcześnie upamiętnia się bohaterstwo polskich żołnierzy walczących w kampanii wrześniowej – wymienia najważniejsze działania wojenne prowadzone w Europie w latach 1940–1942 – rozumie, dlaczego powstało Muzeum Powstania Warszawskiego – tłumaczy, w jaki sposób upamiętnia się osoby, które pomagały Żydom w czasie II wojny światowej – ocenia postawę polskich żołnierzy i cywilów w pierwszych tygodniach wojny – ocenia, jakie znaczenie dla przebiegu II wojny światowej miało przyłączenie się Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego do walki po stronie aliantów – zaznacza na osi czasu daty: ataku III Rzeszy na ZSRR, bitwy pod Kurskiem, inwazji na Normandię, kapitulacji Niemiec i Japonii – opowiada, w jaki sposób współcześnie upamiętnia się polskich żołnierzy, którzy walczyli podczas II wojny światowej – ocenia postawy, jakie przyjmowali Polacy wobec losu Żydów w trakcie II wojny światowej – przedstawia formy oporu Polaków przeciwko komunistycznej władzy – wyjaśnia na podstawie tekstu źródłowego, czym była żelazna kurtyna – na podstawie tekstu źródłowego wymienia metody, które pozwoliły komunistom odnieść zwycięstwo wyborcze w 1947 roku – porównuje, czym różnią się współczesne strajki od demonstracji z czasów PRL – wymienia przyczyny strajków w 1980 roku – wyjaśnia, na czym polegały prześladowania opozycji demokratycznej w czasach komunistycznych – przedstawia najważniejsze wydarzenia, jakie rozegrały się w Europie z lat 1989–1992: upadek muru berlińskiego, zjednoczenie Niemiec, rozpad ZSRR i rozpad Jugosławii – rozumie, że wraz z upadkiem ZSRR zakończyła się zimna wojna – wymienia zmiany, które dokonały się w polskim szkolnictwie na skutek przeobrażeń
--	--

	<p>politycznych po 1989 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia prezydentów III Rzeczypospolitej - tłumaczy, dlaczego sądy w Polsce są niezależne od pozostałych organów władzy - rozwija skrót ONZ i określa, czym zajmuje się Organizacja Narodów Zjednoczonych - wie, za jakie zasługi przyznaje się <i>Order Uśmiechu</i> - tłumaczy, dlaczego wciąż powstają nowe zawody, a niektóre zajęcia są coraz rzadziej wykonywane - wyjaśnia, czym była Europejska Wspólnota Gospodarcza, oraz podaje, w którym roku powstała ta organizacja - podaje przykłady argumentów, które wysuwali zwolennicy i przeciwnicy wstąpienia Polski do Unii Europejskiej - określa, jakie znaczenie dla Polaków miało przystąpienie Rzeczypospolitej do strefy Schengen - omawia na podstawie schematu procedurę powoływania władz samorządowych w Polsce - ocenia, jakie znaczenie miało uchwalenie Powszechnej deklaracji praw człowieka - omawia role, jakie odgrywają poszczególne grupy społeczne we współczesnym społeczeństwie - wymienia na podstawie informacji uzyskanych z różnych źródeł (np. w trakcie rozmów z osobami starszymi) najistotniejsze problemy współczesnej Polski - opowiada o początkach integracji europejskiej - omawia na podstawie mapy etapy poszerzania wspólnoty europejskiej o kolejne państwa - ocenia, jak przynależność Polski do UE może wpłynąć na życie młodych ludzi - omawia działania, które są podejmowane w celu ograniczenia zanieczyszczenia środowiska - wskazuje na zagrożenia, jakie dla międzynarodowego pokoju stwarza terroryzm - na podstawie własnych obserwacji opisuje metody wykorzystywane przez media w celu przyciągnięcia uwagi odbiorców - wyjaśnia, z czego wynikają problemy państw biednego Południa - wskazuje formy pomocy udzielanej państwom biednego Południa, które uważa za najskuteczniejsze
<p style="text-align: center;">OCENA</p> <p style="text-align: center;">6</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada o zasługach księcia Józefa Poniatowskiego - omawia teorie na temat przyczyny śmierci Napoleona Bonapartego - tłumaczy, dlaczego Dzień Podchorążego przypada 29 listopada - wymienia elementy narodowe w umundurowaniu polskich legionistów - ocenia, czy decyzja o zorganizowaniu powstania listopadowego była słuszna - rozpoznaje najważniejsze cechy utworów romantycznych - porównuje powstanie listopadowe ze styczniowym - charakteryzuje sytuację Polaków w poszczególnych zaborach - przedstawia znaczenie Łodzi we współczesnej Polsce - opowiada o życiu i osiągnięciach Marii Skłodowskiej-Curie - tłumaczy, w jakim celu powołano Ligę Narodów - opowiada o działalności szpiegów na terytorium Wolnego Miasta Gdańska - określa, jaką rolę we współczesnej Polsce odgrywa Gdynia - określa przyczyny i skutki wydarzeń w Rosji w 1917 roku - porównuje sytuację we współczesnej Europie z sytuacją, która panowała na kontynencie europejskim na początku XX wieku - charakteryzuje warstwy społeczne II Rzeczypospolitej - omawia na podstawie zebranych informacji sytuację gospodarczą swojego regionu w okresie międzywojennym - prezentuje dokonania Charlesa Lindbergha, Aleksandra Fleminga oraz Alberta Einsteina - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>penicylina, jazz, film animowany</i> - tłumaczy, jak rozwój nauki i techniki wpłynął na codzienne życie ludzi w okresie międzywojennym - wyjaśnia, dlaczego współcześnie funkcjonują organizacje międzynarodowe strzegące pokoju - ocenia znaczenie odkrycia dokonanego przez Aleksandra Fleminga dla rozwoju medycyny - tworzy historyjkę obrazkową przedstawiającą jeden dzień z życia człowieka w epoce

	<p>międzywojennej</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje sposób sprawowania władzy w państwie totalitarnym z rządami w kraju demokratycznym - wyjaśnia, dlaczego pakt Ribbentrop-Mołotow jest nazywany IV rozbiorem Polski - opowiada o życiu i dokonaniach Aleksandra Fleminga - opowiada o działaniach wojennych prowadzonych na Dalekim Wschodzie - tłumaczy, jakie znaczenie dla współczesnych Amerykanów ma Pearl Harbor - wie, co wydarzyło się w 1945 roku w Hiroszynie i Nagasaki - określa, kiedy zakończyła się II wojna światowa na Dalekim Wschodzie - zdobywa informacje o losach swoich przodków w 1939 roku - tworzy mapę myśli dotyczącą kampanii wrześniowej - gromadzi informacje dotyczące 2. Korpusu Polskiego - ocenia, czy decyzja Amerykanów o użyciu broni atomowej była słuszna - przedstawia historię niedźwiedzia Wojtka - gromadzi informacje o sytuacji w swojej miejscowości w czasie II wojny przedstawia sylwetkę Ireny Sendlerowej - podaje daty utworzenia NATO i Układu Warszawskiego - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Układ Warszawski, Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego (NATO), mur berliński, wyścig zbrojeń</i> - tłumaczy, czym była zimna wojna - wymienia współczesne cele NATO - omawia rolę, którą odgrywa Polska w Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego - zaznacza na osi czasu daty: utworzenia NATO, powstania Układu Warszawskiego oraz budowy muru berlińskiego - tłumaczy, na czym polegała rywalizacja ZSRR i Stanów Zjednoczonych w okresie zimnej wojny - porównuje mapę współczesnej Europy z mapą kontynentu europejskiego po 1945 roku - wyjaśnia, z jakimi trudnościami zmagano się podczas odbudowy Warszawy po 1945 roku - opisuje życie codzienne mieszkańców PRL na podstawie relacji osób starszych - wskazuje różnice między PRL a współczesną Polską ze szczególnym uwzględnieniem warunków życia codziennego - ocenia, jakie znaczenie dla polskiego społeczeństwa stanowił wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża - na podstawie zebranych informacji przedstawia sylwetkę wybranego żołnierza podziemia niepodległościowego - opowiada o działalności papieża Jana Pawła II - na podstawie zebranych informacji przygotowuje prezentację dotyczącą księdza Jerzego Popiełuszki - proponuje zmiany, jakie należy wprowadzić w szkole w celu poprawy warunków nauki - tłumaczy, czym był „Jarmark Europa” - podaje przykłady konkretnych działań podejmowanych przez samorząd w miejscu swojego zamieszkania - wymienia przykłady działań mających na celu ochronę praw człowieka na świecie - wymienia władców, którzy podejmowali w średniowieczu próby zjednoczenia Europy - tłumaczy, w jaki sposób Polska wykorzystuje fundusze unijne - wymienia problemy miejscowości lub gminy, które są najistotniejsze z punktu widzenia mieszkańców - ocenia przemiany gospodarcze po 1989 roku - na podstawie infografiki określa, jakie kwalifikacje są potrzebne do wykonywania różnych zawodów - prezentuje sylwetkę Roberta Schumana - wymienia przyczyny konfliktu palestyńsko-izraelskiego - opowiada, jak wyobraża sobie postęp w technice w najbliższych latach - na podstawie artykułu wymienia argumenty wysuwane przez osoby twierdzące, że Amerykanie w 1969 roku nie wylądowali na Księżycu, oraz przez osoby, które są przekonane o powodzeniu misji Apolla 11, a następnie wyraża własną opinię na omawiany temat - na podstawie zebranych informacji opisuje dowolną akcję przeprowadzoną przez jedną z
--	--

	<p>organizacji charytatywnych</p> <ul style="list-style-type: none">- wskazuje problem współczesnego świata, który uważa za najważniejszy, a następnie proponuje sposób jego rozwiązania- na podstawie zebranych informacji omawia wybrany współczesny konflikt zbrojny- tłumaczy, jaki wkład w rozwój nowoczesnych technologii wniósł Steve Jobs.
--	--